

**Kanun'un gerekçesinde de ifade edildiği üzere, sınırlı sayıdaki dava türü ivedi yargılama usulüne tâbidir. Nitekim gerekçede ihaleyle bağlantılı tüm işlemlerin değil, yargısal sürecin süratle sonuçlandırılması özel önem taşıyan ihale uyuşmazlıklarının bu yargılama usulüne tâbi kılındığı vurgulanmıştır. Bu itibarla, öncelikle sonuçlandırılması özel önem taşıyan uyuşmazlık olarak nitelendirilmesine imkân bulunmayan teminat, şartname bedeli ve noter masraflarının**

# İade Talebinden Kaynaklanan Uyuşmazlık İvedi Yargılama Usulü

**Özet:** Kanun'un gerekçesinde de ifade edildiği üzere, sınırlı sayıdaki dava türü ivedi yargılama usulüne tâbidir. Nitekim gerekçede ihaleyle bağlantılı tüm işlemlerin değil, yargısal sürecin süratle sonuçlandırılması özel önem taşıyan ihale uyuşmazlıklarının bu yargılama usulüne tâbi kılındığı vurgulanmıştır. Bu itibarla, öncelikle sonuçlandırılması özel önem taşıyan uyuşmazlık olarak nitelendirilmesine imkân bulunmayan teminat, şartname bedeli ve noter masraflarının iade talebinden kaynaklanan uyuşmazlık ivedi yargılama usulü kapsamında yer almadığından, istemin Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nce karara bağlanması gerekmektedir.

T.C.

D A N İ Ş T A Y

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

E: 2016/4974 K: 2017/280 K.T.: 20.01.2017

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) :

Vekili :

Karşı Taraf (Davacı) :

İstemin Özeti : ..... adresinde bulunan lojmanın 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca yapılan satışına katılan ve ihale üzerinde kalan davacı tarafından, ihale bedelini 23.10.2014 tarihine kadar yatırmadığından bahisle geçici teminatın irat kaydedilmesine ilişkin Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı'nın 06.11.2014 tarih ve 9617 sayılı işleminin iptali ve şartname bedeli, geçici teminat bedeli ve noter masrafından oluşan zararının yasal faizi ile birlikte ödenmesi istemiyle açılan davada, dava konusu işlemin iptaline, geçici teminat ve şartname bedeli ile noter masrafının davalı idarece davacıya ödenmesine, geçici teminat için davalı idareye başvuru tarihi olan 23.10.2014 tarihinden, şartname bedeli ve noter masrafı için dava tarihi olan 14.11.2014 tarihinden itibaren yasal faiz işletilmesine dair Ankara 18. İdare Mahkemesi Hakiminin 25.02.2016 tarih ve E:2014/1886, K:2016/410 sayılı kararının itirazın incelenerek

bozulmasının istenilmesi üzerine Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi'nin 02.11.2016 tarih ve E:2016/348, K:2016/254 sayılı kararı ile görev yönünden ret kararı verildiğinden dosya incelenmiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi ..... Düşüncesi : İhale işlemlerinin 2577 sayılı Kanunu'nun 20/A maddesine göre ivedi yargılama usulüne tabi olduğu, ihale işleminden anlaşılması gerekenin ise ihale ilanı ile başlayan ve sözleşme imzalanmasına kadar olan süreçte idarece yapılan iş ve işlemler olduğu, ihalenin sonuçlanmasından sonra şartname hükümlerine göre irat kaydedilen teminatın, şartname bedeli ve noter masraflarının iade talebinin "ihale işlemi" olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmadığı, dosyanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca görevli ve yetkili olan Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne gönderilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlenildikten ve dosyadaki belgeler 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesi uyarınca incelendikten sonra gereği görüldü:

2577 sayılı Kanun'a 6545 sayılı Kanun'un 18. maddesiyle eklenen "İvedi yargılama usulü" başlıklı 20/A maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; ihaleden yasaklama kararları hariç ihale işlemlerinden doğan uyuşmazlıklarda söz konusu yargılama usulünün uygulanacağı, (g) bendinde ise; verilen nihaî kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde temyiz yoluna başvurulabileceği kurala bağlanmıştır.

2577 sayılı Kanun'un 6545 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle değiştirilen "İstinaf" başlıklı 45. maddesinin birinci fıkrasında; idare ve vergi mahkemelerinin kararlarına karşı, başka kanunlarda aksine hüküm bulunsa dahi, mahkemenin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde istinaf yoluna başvurulabileceği; altıncı fıkrasında bölge idare mahkemelerinin 46. maddeye göre temyize açık olmayan kararlarının kesin olduğu, sekizinci fıkrasında ise, ivedi yargılama usulüne tabi olan davalarda istinaf yoluna başvurulamayacağı düzenlenmiştir.

2577 sayılı Kanun'a 6545 sayılı Kanun'un 27. maddesiyle eklenen Geçici 8. maddenin birinci fıkrasında; ivedi yargılama

usulü hariç olmak üzere bu Kanunla idari yargıda kanun yollarına ilişkin getirilen hükümlerin, 2576 sayılı Kanunun, bu Kanunla değişik 3. maddesine göre kurulan bölge idare mahkemelerinin tüm yurttta göreve başlayacakları tarihten sonra verilen kararlar hakkında uygulanacağı, bu tarihten önce verilmiş kararlar hakkında, kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan kanun yollarına ilişkin hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir. 07.11.2015 tarih ve 29525 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Bölge Adliye Mahkemeleri ve Bölge İdare Mahkemelerinin Tüm Yurttta Göreve Başlayacakları Tarihe İlişkin Karar” ile, Bölge İdare Mahkemelerinin 20.07.2016 tarihinde tüm yurttta görevlerine başlayacakları ilan edilmiştir. Aktarılan düzenlemelere göre ivedi yargılama usulüne tâbi olan işlemlerden doğan uyuşmazlıklarla ilgili olarak ilk derece mahkemelerince verilen kararlara karşı hangi tarihte verildiğine bakılmaksızın temyiz kanun yoluna başvurulabileceği, bunlar dışında kalan uyuşmazlıklarla ilgili olarak 20.07.2016 tarihinden sonra verilen kararlara karşı kural olarak istinaf kanun yoluna başvurulabileceği, ancak 2577 sayılı Kanun’un 46. maddesinde tahdidî olarak sayılan uyuşmazlıklarla ilgili kararlara karşı istinaf kanun yolundan sonra temyiz kanun yoluna da başvurulabileceği açıktır. 20.07.2016 tarihinden önce verilen (ivedi yargılama usulüne tâbi olan uyuşmazlıklarla ilgili bulunanlar hariç olmak üzere) kararlar için ise kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan kanun yoluna ilişkin hükümler uygulanmaya devam edecektir. Bu bağlamda 20.07.2016 tarihinden önce idare ve vergi mahkemelerince tek hâkimle verilen nihaî kararlara karşı mahkemelerin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemelerine itiraz başvurusunda bulunulabileceği kuşkusuzdur.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının mülkiyeti davalı idareye ait olan A..... bulunan lojmanın 2886 sayılı Kanun uyarınca ihale yolu ile yapılan satışına katıldığı, ihalenin davacı üzerinde kaldığı, ancak davacı tarafından kredi çekmek için bankaya gidildiğinde taşınmaz üzerinde haciz bulunduğunun öğrenildiği, bu durumun davalı idareye bildirilmesi üzerine davalı idarece ihaleye ilişkin şartname hükümleri gereğince ihale bedelinin 23.10.2014 tarihine kadar yatırılması, aksi takdirde geçici teminatın irat kaydedileceğinin belirtildiği, davacı tarafından ihale bedelinin süresi içerisinde

yatırılmaması üzerine geçici teminatın irat kaydedildiği, bunun üzerine de hem geçici teminatın, hem de şartname bedeli ile noter masraflarının tazmini istemiyle dava açıldığı, Ankara 18. İdare Mahkemesi Hakimliği'nce 25.02.2016 tarih ve E:2014/1886, K:2016/410 sayılı kararla dava konusu işlemin iptali ile geçici teminat için davalı idareye başvuru tarihi olan 23.10.2014 tarihinden, şartname bedeli ve noter masrafı için dava tarihi olan 14.11.2014'ten itibaren yasal faiz işletilmesine karar verildiği, anılan kararın incelenerek bozulmasının istenilmesi üzerine Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi'nin 02.11.2016 tarih ve E:2016/348, K:2016/254 sayılı kararı ile davanın görev yönünden reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Mahkeme kararına karşı istinaf kanun yoluna mı yoksa temyiz kanun yoluna mı başvurulabileceğinin belirlenmesi için öncelikle dava konusu uyuşmazlığın ivedi yargılama usulüne tâbi olup olmadığının tespiti zorunludur. 2577 sayılı Kanun'a 6545 sayılı Kanun'un 18. maddesiyle eklenen "İvedi yargılama usulü" başlıklı 20/A maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; ihaleden yasaklama kararları hariç ihale işlemlerinden doğan uyuşmazlıklarda ivedi yargılama usulünün uygulanacağı kurala bağlandığından, ihale işlemlerinden doğan uyuşmazlıklardan ne anlaşılması gerektiğinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi kararları ile ihale sürecinde sözleşme öncesi işlemlerin ihale işlemi, dolayısıyla idari işlem olmaları nedeniyle idari yargının görev alanına girdiği kabul edilmiş ve bu yöndeki kararlar istikrar kazanmış bulunmaktadır.

Öte yandan ihale işlemlerine ilişkin idari usulü düzenleyen temel kanunlardan olan 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 4. maddesinde ihalenin "Bu Kanunda yazılı usul ve şartlarla işin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve yetkili mercilerin onayı ile tamamlanan sözleşmeden önceki işlemleri", 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 4. maddesinde ise "Bu Kanunda yazılı usul ve şartlarla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve ihale yetkilisinin onayını müteakip sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan işlemleri" ifade ettiği belirtilmiş olup, bu kanunî tanımlamalar ve istikrar kazanan içtihatlar

dikkate alınarak ihale ilanı ile başlayıp sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan süreçte idarece tesis edilen işlemlerin ivedi yargılama usulüne tâbi ihale işlemleri olduğunun kabulü gerekir.

6545 sayılı Kanun'un 18. maddesinin gerekçesinde; "İdari yargıda davaların tümü aynı usul takip edilmek suretiyle sonuçlandırılmaktadır. Ancak idari davaların bazıları, niteliği itibarıyla diğerlerinden farklıdır. Bu tür davaların geciktirilmeksizin karara bağlanması gerekmektedir. Bu bakımdan, gecikerek karar verilmesinde hem idare hem de davacılar bakımından katlanılması zor ya da imkânsız sonuçlar doğuracak sınırlı sayıdaki dava türünün, diğerlerine göre daha ivedi bir şekilde sonuçlandırılması gerekmektedir. Yargısal sürecin, süratle sonuçlandırılması özel önem taşıyan ihale, özelleştirme, acele kamulaştırma uyuşmazlıklarından kaynaklanan bazı davaların ivedilikle sonuçlandırılmaması hâlinde, hukuki belirsizlik doğmasına neden olmaktadır. Madde ile Avrupa örneklerinde olduğu gibi idari yargılamaya ivedi yargılama usulü kurumu kazandırılmaktadır." açıklamalarına yer verilmiştir.

Kanun'un gerekçesinde de ifade edildiği üzere, sınırlı sayıdaki dava türü ivedi yargılama usulüne tâbidir. Nitekim gerekçede ihaleyle bağlantılı tüm işlemlerin değil, yargısal sürecin süratle sonuçlandırılması özel önem taşıyan ihale uyuşmazlıklarının bu yargılama usulüne tâbi kılındığı vurgulanmıştır.

Bu itibarla, öncelikle sonuçlandırılması özel önem taşıyan uyuşmazlık olarak nitelendirilmesine imkân bulunmayan teminat, şartname bedeli ve noter masraflarının iade talebinden kaynaklanan uyuşmazlık ivedi yargılama usulü kapsamında yer almadığından, istemin Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nce karara bağlanması gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle; başvurunun GÖREV YÖNÜNDEN REDDİNE; dosyanın 2577 sayılı Kanun'un 15. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi uyarınca, görevli ve yetkili olan Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine, 20.01.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.